

OBSAH

I. ÚVOD	9
II. MÍSTO PRÁCE V PŘEDSOCIALISTICKÝCH VÝCHOVNÝCH KONCEPCÍCH	15
1. Antičtí filosofové o práci a výchově	16
Demokritos — Platon — Aristoteles	16
2. Spojení výchovy s prací v pedagogických koncepcích období rozvoje bur- žoasie a buržoasních revolucí	19
a) Humanisté — Reformace — J. A. Komenský — J. Locke	19
b) Sociální utopisté: T. More — T. Campanella — D. Vairasse — Morelly — E. Cabet — E. Bellamy	30
c) J. J. Rousseau — Návrhy školských reforem franc. buržoasní revoluce	41
d) J. J. Pestalozzi — E. Fellenberg	47
3. Kritičtí a utopičtí socialisté	52
Saint Simon — Ch. Fourier — R. Owen	52
4. Pokrokoví ruští myslitelé 19. století	61
K. D. Ušinskij — N. G. Černyševskij	61
5. Reakční pedagogické teorie pracovní školy (J. Dewey — G. Kerschenstei- ner — Nové školy)	65
6. České pokusy o využití práce ve výchově	71
a) V teorii: B. Bolzano — K. S. Amerling — J. E. Purkyně — G. A. Lindner — J. Úlehla — O. Chlup	71
b) V praxi: Industriální vyučování — Rukodělné práce — Ruční práce — Činná škola — Volná socialistická škola práce	78
III. K. MARX A B. ENGELS O ÚLOZE PRÁCE VE VÝCHOVĚ	85
1. Účast dětí a mládeže na výrobě	86
2. Spojení produktivní práce s vyučováním	88
3. Polytechnická výchova, vzdělání, vyučování	92
IV. VÝCHOVA PRACÍ V PODMÍNKÁCH SOCIALISTICKÝCH SPOLEČENSKÝCH VZTAHŮ	97
1. Sovětská pracovní škola — V. I. Lenin — N. K. Krupská	97

2. A. S. Makarenko	104
3. Idea polytechnické školy a výchovy	108
V. ROZBOR A ZHODNOCENÍ NÁZORŮ NA VÝZNAM PRÁCE VE VÝCHOVĚ	110
1. Třídní stanovisko pedagogických teoretiků k významu pracovní výchovy	110
2. Rozbor pedagogických teorií o významu pracovní výchovy z hlediska složek a stránek výchovy	118
a) Zdůvodňování pracovní výchovy z hlediska pedagogické zásady všestrannosti	118
b) Pracovní výchova zdůvodňovaná jako výchovný prostředek	119
c) Psychologické zdůvodňování pracovní výchovy	121
d) Pedagogicko-metodické zřetele	121
3. Pracovní výchova v socialistické pedagogice	124
a) Socialistické pojetí pracovní výchovy	124
b) Pracovní výchova v socialistických školských systémech	125
Cizojazyčné resumé	130
Literatura	134
Jmenný rejstřík	137